

Stille tocht Zwanenburg

Ook een herdenking bij Monument MH17

Er waren in veel kernen weer dodenherdenkingen op 4 mei. Dit jaar brengen we enkele daarvan onder de aandacht. In Vijfhuizen was ook een herdenking bij het monument van MH17. In Zwanenburg, Halfweg en Spaarndam waren er toespraken van vertegenwoordigers van de gemeente.

Frans Witteman en Henk van Ommeren

■ Zingen om vrede bij het Nationaal Monument MH17.

Trudy Witteman

Twee drukbezochte herdenkingen van oorlog en geweld in Vijfhuizen op de avond van 4 mei. Allereerst de herdenking bij het vrijheidsmonument op de hoek van de Zijdedwinde en de Rowlandstraat, waar na de stille tocht vanaf het dorps huis velen zich verzamelen en luisteren naar de toespraak van Mieke Booi, vicevoorzitter van de gemeenteraad. Daarin spreekt ze over het verzet in Haarlemmermeer dat zich richtte op het verbergen en verzorgen van ruim 3.600 onderduikers en het behoud van de dijken en de gemalen Over mensen die hun leven in de waagschaal stelden om onderduikers te redden. Ze namen het risico omdat ze vonden dat ze dat moesten doen voor een rechtvaardige samenleving. "Vandaag vormen wij die samenleving. In een vrij land waarin we

kunnen laten zien wie we zijn. Het is nu onze verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat onze vrije samenleving behouden blijft. Voor onszelf en voor diegenen die onze steun en hulp nodig hebben." De toespraak van Mieke Booi wordt gevolgd door het Taptoe en twee minuten stilte. Op de dagsluiting van een paar merels na is het volkomen stil. Indrukwekkend is ook de lange rij halfstok hangende vlaggen aan de gevels van de woningen rond het monument. Na het Wilhelmus volgt de kranslegging. Spontaan leggen dorpelingen bloemen bij het monument.

Een groot aantal mensen wandelt daarna door naar het Nationaal Monument MH17 voor de tweede herdenking die niet los gezien kan worden van de eerste. Omdat we op 4 mei ook denken aan de slachtoffers

van recent oorlogsgeweld en terroristische aanslagen. Precies zoals zij dat dit jaar in Amsterdam deden tijdens de herdenking van de Februaristaking, zingt een tiental leden van het Vijfhuizense koor Viva la Musica de liederen 'Dona nobis pacem' en 'Imagine' van John Lennon. A capella en dat maakt de roep om vrede en het uitzingen van de hoop dat het ooit goed komt met onze wereld, zeer indrukwekkend. De bijeenkomst wordt afgesloten met het leggen van gele tulpen bij het 'oog' van het monument waarin de namen staan gegraveerd van alle 298 slachtoffers van de vliegtuigcrash. Slachtoffers van een zinloze daad. Een meisje geeft haar tulp een andere bestemming. Linde (8) legt de bloem bij de boom die herinnert aan Yelena Huizen die pas 1 jaar was toen het vliegtuig uit de lucht werd geschoten. Het meisje, zoveel jonger dan zij, is er niet meer. Linde kan het maar niet bevatten.

De herdenking bij het Nationaal Monument is dit jaar voor het eerst. Maar als het aan de aanwezigen ligt is het niet voor het laatst.

ZWANENBURG, HALFWEG, SPAARNDAM De nationale dodenherdenking in Zwanenburg en Halfweg begon met een bijeenkomst in de Protestantse kerk in Halfweg. Daarna ging het in twee aparte groepen naar de monumenten in de beide dorpen. In Spaarndam vond de herdenking plaats op het Kerkplein naast het monument.

Het is al jarenlang een traditie dat de dodenherdenking in Zwanenburg en Halfweg gezamenlijk begint. Na een bijeenkomst in de kerk volgde een stille tocht naar de monumenten in Dennenlaan in Zwanenburg en de Dubbele Buurt in Halfweg.

In Zwanenburg sprak wethouder Derk Reneman de talrijke belangstellenden toe. Hij citeerde Cor Stam uit de Haarlemmermeer die zei: "Het was niet alleen maar spannend

en avontuurlijk. Het was vooral verdriet, sjouwen en angst. '40-45': nooit meer!" Ook vertelde Reneman over een gezin aan IJweg, dat tien Joodse onderduikers verborgen wist te houden. Dit ondanks zeven huiszoekingen. En dan Hannis Bogaard, die al mensen hielp met onderduiken, voordat het woord zelfs bestond.

De toespraak in Halfweg was van wethouder Bob Graal. Zoals ieder jaar stond hij stil bij een van de tien verzetsmensen die op 17 februari 1945 op de Spaarndammerdijk waren doodgeschoten. Dit als een vergelding voor een spoorwegoverval die vier daarvoor in de omgeving had plaatsgevonden. Deze keer ging het over Jan Dol uit Den Helder. In september 1994 had hij aangesloten bij de Stoottroep Den Helder-Anna Paulowna. Op 5 februari was hij door verraad gearresteerd en overgebracht naar het Huis van Bewaring aan de Weteringschans.

Op het Kerkplein in Spaarndam-West wordt de toespraak bij toerbeurt gehouden door ene vertegenwoordiger van de gemeente Haarlem en de gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude. Dit jaar was de laatste genoemde gemeente aan de beurt. Omdat zowel burgemeester Pieter Heiligers als locoburgemeester Raymond van Haeften afwezig waren, was het de eer aan de nestor van de gemeenteraad. In zijn toespraak verwees Henk Werner naar twee gebeurtenissen die aan het einde van de Tweede Wereldoorlog in Spaarndam plaatsvonden. De kapelaan verborg in februari 1945 bij een razzia met gevaar voor eigen leven jongeren op de zolder van de kerk. In april 1945 sneuvelde een bekende Spaarndammer Heimen Germans bij de Slag bij Hedel. Per traditie wordt het herdenkingsvuur van de Grote Markt in Haarlem in estafette door zes leerlingen van de basisscholen naar Spaarndam gebracht. Dit vuur blijft ook op Bevrijdingsdag branden.

Henk van Ommeren

■ Het monument in Halfweg in de Dubbele Buurt bij de N200.